

◆ P o e z i y a

Əlizadə NURİ

KÜL

Kağızın içində yandı bu ömür, -
Mən adam külüyəm, ya kağız külü?
Yanan ürəyimdə o qız da yandı, -
Bir az öz külüməm, bir az qız külü...

İndi bu gecələr ömürdən uzun,
Ölümlə oyunda ölüm uduzur.
Hər axşam yandırır ayı-ulduzu,
Tanrı səhər yığır ay-ulduz külü.

Dərd çaxmaq daşdı, - daşdan yanmışam,
Ayaqdan od alıb, başdan yanmışam...
İlahi, nə yaxşı, eşqdən yanmışam, -
Baha eləmişəm bu ucuz külü...

YAŞIL KÖYNƏKLİ OĞLAN

Vaqif Bayatlıya

Dərdinin şairidi,
Bu dilin şairidi.
Yaşını soruşmayın,
Min ilin şairidi.
Bəlkə də bu dünyanın

Ən diri şairidi
Yaşıl köynəkli oğlan.

...Dünya ovcunda ikən
Niyə yerə salmısan?
Əynindəki köynəyi
Çəməndənmi almısan
Yaşıl köynəkli oğlan?

Yaşıl-yaşıl şeir yazıb
Əyninə geyən oğlan.
Heç utanma yaşından,
Çıxma, çıxma yaşıldan...

...Yaşılı sevmədilər,
Yaşıl yaddaşın olsun.
Yaşılköynək ağaclar
Sənin adaşın olsun,
Yaşıl köynəkli oğlan.

...Xəbəri yox, bu dünya
Yanır yanar dağ kimi.
Çıxar o köynəyini
Qoy dünyanın üstünə
Yaşıl bir budaq kimi...

Yaşıl köynəkli oğlan,
Orda nə axtarırsan?
Sən sevdiyən ağacı
Kəsdilər, apardılar
Oynadığın yarpaqları
Yellər aldı qoynuna...

...Çoxu "dəli" deyib keçir
Sataşır sevincinə.
Çağır o adamları,
Yaşıl köynək içinə...

...O kəsilən ağacın
Yeri indi göydələn.
Dən səpdiyən o quşlar
Çəkir səni göylərə...

Çəkil, çəkil göylərə,
Öləndə də qayıtma,
Bulud buludun olsun.

O yaşıl köynəyin də
Yaşıl tabutun olsun.

Qayıtma, gəlmə bura,
Girmə bütün altına.
...Orda ulduzlar girər
O tabutun altına...

TƏNHA QADIN

Kədər solğun divardan
Baxıb ona irişər.
İşıqı da söndürməz ki...
Qaranlığa ilişər.

...Kim gəlib götürəcək
Bəs bu qəmi üzündən?
Elə təkdi - diksinir
Ürək döyüntüsündən...

Yada düşər o sevgi
Köhnə bayatı kimi.
Əlindən saldığı qab
Sımar həyatı kimi.

...Qəfil bir zəng istəyir, -
Bir əli telefonda,
Biri göz yaşındadı.
Bəlkə elə xoşbəxtlik
Xəttin o başındadı?!

Qonşular da eşitməz, -
Kəsib hasar səsini.
Hər səhər sinəsinə
Çəkər azan səsini...

...Pəncərə arxasından
Onu çağıran yağış
Bəlkə tanrı səsidi?
Yoxsa, yoxsa o yağış
Sevgi şikəstəsidi?!

BİR GÜN

Bir gün yaxamızdan yapışıb
Allahı istəyəcək uşaqlar,
Deyəcəklər: "Neynədiniz ONU?"

Bir gün biləcəksən ki,
Dənizin üstündəki duman
Suyu qorumaq üçünmüş...

Bir gün məzarımı qorumaqçün,
Başdaşım əsgər gedəcək...

Bir gün
Su kimi
Ayrılıqlar basacaq dünyanı...

Bir gün hamı atıb gedəcək
Bu dənizi,
Təkcə bu liman qalacaq.

Bir gün bütün günlər sona yığılacaq,
Əllərim bədənimdən yıxılacaq.

Bir gün dərk edəcəksən ki,
Dünyadakı bütün cütlər
Əslində təkdi.
Ən ağır ayrılıq
Allahdan ayrı düşməkdir.

...Bir gün
Üstünə duz səpsən də,
Dadı qaçacaq ümidlərin də...

COĞRAFIYA MÜƏLLİMİ

Gənc coğrafiya müəlliminin
Əlində tutduğu çubuq
Elə dartınırdı ki,
Sevdiyi qızın yaşadığı şəhərə tərəf.
Elə bil çubuq o qızı axtarırdı...

Deyəsən, o qızın SU idi adı
Sən demə, ölüm də əkinçi imiş, -
Torpaq ömürləri xışlayıb keçir.
Dünən bir-birinə çiçək atanlar,
Bu gün bir-birini daşlayıb keçir.

Şeytana daş atan özü də cinmiş.
Sonuncu ümid də dünən keçinmiş.
...Tanrı bu dünyadan gəlib keçibmiş, -
Ancaq yer üzündə düşməyib keçib...

DEYƏSƏN, O QIZIN SU İDİ ADI

Deyəsən, o qızın SU idi adı,
Hara axıb getdi, niyə qalmadı?
...Bu dünya elə bil qızıl almadı,
Hərə bir tərəfdən dişləyib keçir...

HANSI ALBOMUNDA SOLURAM SƏNİN?

Deyəsən, çox sevib, əzab verirəm, -
Dərdini çox çəkib "yoruram" səni?
Görək necə çıxır "GÜLÜN HEYKƏLİ" -
Hələ ləçək-ləçək yonuram səni...

Dünya çox cavandı, sevgim çox qədim -
Oturub dünyanı nə çox gözlədim?!
Bilirəm, ayrılıq səni gizlədib,
Gedib ayrılıqdan soruram səni.

Odu atıb gedən bu kül kimiyəm,
Yolda azıb qalan fikir kimiyəm.
...Mən çoxdan çəkilmiş şəkil kimiyəm, -
Hansı albomunda soluram sənini?!

YAXŞI Kİ QANADI BİR CÜTDÜ QUŞUN

Deyirlər Allahdan gözəli yoxdu, -
Onun da boyunu görə bilmədim.
Yüz sevgi böyütdüm içimdə, ancaq,
Birinin toyunu görə bilmədim.

...Sonuncu yarpaq da son gülə imiş, -
Payız atıb yerə tərksilah olur.
Tənha qadınların uzun gecələr
Göz yaşı üstündə tək silah olur...

...Yaxşı ki, qanadı bir cütdü quşun, -
Yaxşı bu tufəngin tək lüləsi var.
Kibrit çöplərindən ev tikənlərin
Evinin alışmaq təhlükəsi var...

BACIM, SƏN BİR QƏM BÖYÜTDÜN

Çox yaşadım, sanki ilin
On üçüncü ayı oldum.
Qəm yükündən səs eləyən
Bir köhnə çarpayı oldum.

Əzdi məni əzizlərim,
İçim-çölüm əl izləri.
Sən sevdiyin dənizlərin,
Mən də isti yayı oldum...

Bu qəm məni kəm böyütdü,
Həm böyüdü, həm böyütdü.
Sən ana ola bilmədin,
Bacım, sən bir qəm böyütdün, -
Mən o qəmə dayı oldum...

BƏLKƏ BU ÖMÜRÜ ATIM BİR YANA?

Bəlkə yüz ömürlük havam olarsan, -
Çəksəm nəfəsimə bir udum səni...
Mən səhra kimiyəm, sən yağış kimi,
Hələ gözləyirəm umudum səni.

Bir az yavaş yeri, haqlayım, ay qız,
Bəlkə bu yolları saxlayım, ay qız?!
...Səni şeir-şeir ağlayım, ay qız,
Sonra misra-misra ovudum səni.

Qılınc doğuldum ki, batım bir yana.
Çatmağa yer də yox... çatım bir yana.
Bəlkə bu ömürü atım bir yana,
Bəlkə bundan sonra unudum səni?!

GETMƏK

Hamıdan çıxıb gedəsən,
Gedəsən çox uzaqlara.
Adamlara yem olunca
Olasan yalquzaqlara.

Götürəsən qələmini
Son şeirinin varağından.

Hərdən əyilib öpəsən
Bu yolların yanağından.

Bir qız kəsə yollarını
O ağlaya, yol ağlaya.
Gedəsən batan günəşi,
Soraqlaya-soraqlaya.

Tapasan bir tənha ada,
Çatasan öz muradına.
Yorulanda baş qoyasan
Bir qağayı qanadına...

Dalğaları çevirəsən
O üzünə, bu üzünə.
Bat, ya batma, - nə fərqi var,
Hamı çıxır su üzünə...

...Arxanca him-cim başlaya:
"Kimə getdi, nəyə getdi?"
Bir uşaq göyü göstərə:
"Allahı görməyə getdi..."

A ZƏRGƏR, BU DÜNYA YAXŞI ZƏR DEYİL...

Sevdadı - gəldisə, boşuna gəlməz,
Dünyada hər kəsin başına gəlməz.
O ac sərçələrin xoşuna gəlməz
Gedib öz balama dən axtarmağım.

A zərgər, bu dünya yaxşı zər deyil,
Bu ki, şər evidi, bu, bəşər deyil.
Gecəylə gündüz də bərabər deyil, -
Nədir bu dünyada tən axtarmağım?

Payız soyunmuşdu... girmədim bağa,
Mən baxa bilmirəm solan yarpağa.
...Bənzəyir səhrada su axtarmağa,
Səndən uzaqlarda sən axtarmağım...

BİR AZDAN GECƏNİ ƏRİDƏR BU ŞAM

Mən dedim bu dünya sığsın canıma,
Amma demədim ki, dünya dar olsun.

Mən sənin üzünə sevdim dünyanı, -
Qoy dünya üzünə minnətdar olsun.

Dağda lalələri bəlkə qan çəkir?
Damlanın dərini bir ümman çəkir...
Şirəni güldən yox, tikandan çəkir,
Belə "arı"lara bəlkə ar olsun?!

Bu gün göy üzündən qovulmuş quşam,
Bir azdan gecəni əridən bu şam.
Bu ölüm yolunda bir can qoymuşam,
Qoydum ki, məndən də yadigar olsun...

O yel nəğməsini çölə oxuyur,
Ocaq son duanı külə oxuyur.
İlahi, bu quş ki, belə oxuyur,
İndi insafımı adam kar olsun?!

MƏN SƏNİN ADINI SULARA VERDİM

O qumun üstündə o iz mənimdi...
O yan Allahındı, bu üz mənimdi.
Sən sahil olanda, dəniz mənimdi, -
Verdim dənizi də qağayılara.

Bu ömrü bir neçə suala verdim...
Çaylar da axmadı... su ara verdi.
Mən sənin adını sulara verdim,
Verdim dənizi də qağayılara...

Səni yermi aldı, göylərmi çəkdi? -
Günəş neynəsin ki, günəş də təkdi.
Qalsaydım, dənizi mən içəcəkdim, -
Verdim bu dənizi qağayılara.

Nə olsun, qoruna-qoruna qaldım? -
Mən də bu taleyin zoruna qaldım.
Gördüm su pərisi soruşur səni,
İlişib balıqçı toruna qaldım...
Verdim bu dənizi qağayılara.

BU DÜNYA BİR SOYUQ BUDDA...

Dünya, mən də laxlayıram,
Sanki çürük diş kimi yəm.
Yer üzünü qarış-qarış
Gəzən bir dərviş kimi yəm.

Özü xəstə bir loğmanam,
Hər yer ayrılıqdı, anam.
Bir kilsədə müsəlmanam,
Bir camda keşiş kimiyəm.

Gah odsan, gah soyuq Budda
Söydüm səni mən kobud da.
...O dünyaya - bu tabutda
Gedən bir bəxşiş kimiyəm...

DÜŞÜNCƏ

Dənizə baxanda düşünürsən ki,
görəsən,
Torpağın üstünə suyu kim sərib?!

Dağların başında düşünürsən ki,
bəlkə çiçəklərin davası düşüb, -
lalələr hamısı qan içindədi?!

Bağçaya çıxanda düşünürsən ki,
bəlkə külək
Nəğmə dərsi keçir
sırayla düzülən ağaclara?!

Səmaya baxanda düşünürsən ki,
bəlkə günəş
göyə çəkilməmiş portağal rəsmidir?!

...Bu gülə baxanda düşünürsən ki,
bəlkə bu gül bir gülüşdü, -
O qızın dodağından düşüb qalıb?!

SƏHRA KİMİ YAŞADIM

Sən udduğun havadan
Bir dəfə udum, ölüm.
Sən baxınca, ölmürəm, -
Gözlərini yum, ölüm.

Belə qəmli oxuma, -
Qar yağacaq yuxuma...
Mən boyda bir toxuma,
Olarsanmı şum, ölüm.

Getdin, qaldı boş adım,
Mən dünyanı boşadım...
Səhra kimi yaşadım, -
Qoy indi qum-qum ölüm...

* * *

Sevməyə qəm göndər mənə
Bir az sirr kimiyəm, Allah,
Bir az aşikar kimiyəm.
Nədən məni ovlamadın, -
Mən ki, bir şikar kimiyəm...

Dilini bildiyim quşun,
Qəmi canımda qurğuşun.
Kədərim var qoşun-qoşun, -
Mən də bir xotkar kimiyəm.

Göndər, yenə də kəm göndər,
Kağız göndər, qələm göndər.
Mənə sevməyə qəm göndər,
Çoxdandır bekar kimiyəm.

Qurtar məni, aman, atım!
Söz tanrının amanatı...
...Həqiqətin səsi batıb, -
Yoxsa ki, mən kar kimiyəm?!..

YOLLAR - YERİN ÜZÜNDƏKİ QIRIŞDI

Ortasına əlim çatmır, neyləyim,
Qırağından bəyənmişəm dünyanı.
Şeir yazdım, ətirləndim hisində, -
Çırağından bəyənmişəm dünyanı.

Əl apardım saçlarına, - əl axdı...
Bu dünyanın yanağından tər axdı...
Neçə pis var, bir yaxşıya calaqqdı,
Calağından bəyənmişəm dünyanı.

Söz olmasa, dünya nədi? - quruşdu.
Yollar yerin üzündəki qırışdı...
Qələm verdi, mən özümlə vuruşdum, -
Yarağından bəyənmişəm dünyanı.

Tay etdilər Xocalını Xaçına,
 Çörək verin, - gül nə gərək acına?!
 Daraq çəkdi bir yetimin saçına,
 Darağından bəyənmişəm dünyanı.

Kim dünyanın gərdeşindən baş açar?
 Boş qutudu, boş qıfıldı, boş açar...
 Heç kimsəylə ömür sürməz başacan, -
 Talağından bəyənmişəm dünyanı.

...İşim çoxdu, yolda sona saxladı,
 Dedim Sonam, səni sona saxladım...
 Yüz sırımı büküb ona saxladım, -
 Varağından bəyənmişəm dünyanı.

Neçə dərdin damağında dadım var,
 Bir öldüyüm, yüz sevdiyim qadın var.
 Bu kədərini dodağında adım var, -
 Dodağından bəyənmişəm dünyanı.

Bu dünyada kimim var ki? - vətəndi
 Bir az sümük, bir az kəfən, və... təndi.
 Yarı eşqdi, yarısı da bədəndi, -
 Çanağından bəyənmişəm dünyanı...

SEVGİ MƏKTUBU KİMİ

Tanrı bu dünyanı
 Bir eşq məktubu kimi yazıbmiş, -
 Sonra cırıb atıb diyarbədiyar...
 Hər ölkə bir tikə eşq məktubudu...

Sevgi məktubuymuş bu yerin adı,
 Sonradan nədənsə "dünya" qoyublar...
 ...Niyə bu yollarda azıb bu məktub, -
 Yoxsa bu məktubu Allah yazmayıb?!
 ...Bu elə məktub ki, elə məktub ki,
 Heç kəs sona qədər oxuya bilmir...

...Eh, bu dünya nədir ki? -
 Dolsa da gözlərinə
 Səhranın qumu kimi -
 Oxumaq istəyirsən
 Sevgi məktubu kimi...

